

منصور
ملک‌عباسی

جعفر ربانی

یکصدمین شماره از انتشار یک ماهنامه، به هر شکل و شمایل که به آن نگاه شود، اتفاقی ویژه و مهم به شمار می‌رود. می‌توان آن را جشن گرفت و به سرور و شادی سپری‌اش کرد، می‌توان آن را با بی‌تفاوتی محض دید و از آن گذشت و می‌توان آن را پلی برای رونق دادن به آینده آن ماهنامه و بهره‌مندی از عقبه تجربی موجود در انتشار آن، برای بهینه‌سازی ادامه انتشار آن، تلقی کرد.

این روزها که ماهنامه رشد آموزش راهنمایی تحصیلی یکصدمین شماره از انتشار خود را پیش رو دارد، با انتخاب سومین مسیر از آنچه عنوان شد، در نشست صمیمی با جمعی از سردبیران سابق آن، نظرات و تجربیات آن‌ها را در بارور کردن ادامه فعالیت انتشار این ماهنامه مرور می‌کنیم.

نشستی که با حضور جعفر ربانی، منصور ملک‌عباسی، خسرو داودی، فرهاد بخشنده و به میزبانی سردبیر فعلی، محمدرضا حشمتی، در محل دفتر مجله برگزار شد.

ملک‌عباسی که به نوعی پیشکسوت این نشست صمیمی نیز به شمار می‌رفت، به رسم پیشکسوتی، در ابتدای سخنان خود از دکتر غلامعلی حدادعادل و خانم فروغ تن‌ساز که بانیان ولادت این ماهنامه (در ابتدا فصل نامه) به شمار می‌رفتند یاد کرد و در ادامه به ایجاد نظام راهنمایی تحصیلی اشاره کرد و گفت: «یادم هست اوایلی که این نظام آموزشی جدید به راه افتاده بود همه ما به نوعی در آن تلوتلو می‌خوردیم، اما به تدریج این نظام برای من دیدنی‌تر و حس‌کردنی‌تر شد. دوره گذرایی که بسیار مطلوب به شمار می‌رفت و از نظر علمی و روانی و نیز نیروی آموزشی برای ما بسیار خاص بود. همین موضوع در نهایت منجر به ایجاد مجله‌ای آموزشی برای این دوره خاص از تحصیل نیز شد.»

وی ادامه داد: «مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی دقیقاً در زمانی ایجاد شد که خلأ وجودی آن به شدت احساس می‌شد. سال‌های دوره راهنمایی دوران بلوغ دانش‌آموزان نیز به شمار می‌رود و آسیب‌های زیادی به ویژه در حیطه نوع رفتار معلمان و مشاوران و حتی نظام آموزشی با دانش‌آموز مشاهده می‌شود. بر همین اساس، به نظر من حتی با تغییر نظام آموزشی، که این روزها شاهد آن هستیم، جایگاه این مجله باید حفظ شود و محتوای مطالب آن کماکان برای دانش‌آموزان و دبیران ارائه شود.»

ملک‌عباسی به بخش دیگری از خصوصیات این دوره آموزشی اشاره می‌کند و می‌گوید: «دوره راهنمایی تحصیلی و طراحی آن برای ما به هر حال کار تازه‌ای به شمار می‌رفت. وقتی این دوره ایجاد شد، با تأسیس پست مشاوره در آن انتظار داشتیم تا حد زیادی مسائل و مشکلات مبتلا به موجود نیز حل شود. این روزها متأسفانه اگر در این زمینه عقب مانده‌ایم، بدون تردید به دلیل نپرداختن جدی به بحث مشاوره است. مجله دستاوردی جدی و علمی برای کمک دادن به معلمان و مشاوره به دانش‌آموزان بود و هنوز امیدواریم این وجه از آن بیش از سایر بخش‌ها تقویت و اصلاح شود.»

**نشستی با سردبیران
مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی**

شماره صدم تازه اول راه است

حمید نورشمسی

ویژنامه
یکصدمین
شماره انتشار

۴۶

شماره ۲
آبان ۹۱
دوره ۱۸

تفقد
سرمه
آموزش راهنمایی
توسعه

بخشنده از دیگر سردبیران سابق این ماهنامه نیز دیگر مهمان این نشست بود که ایجاد ماهنامه رشد آموزش راهنمایی تحصیلی را مولود درک بالای دانش آموزان و معلمان از این دوره و تقاضای بجای آن‌ها دانست و گفت: «دوران راهنمایی تحصیلی دوران بلوغ دانش آموزان است. دورانی که نیازهای ویژه‌ای در آن‌ها بروز و ظهور پیدا می‌کند و باید معلمان را به شیوه‌ای برای شناسایی و ارضای آن‌ها توجیه کرد. رسالت انتشار مجلات رشد در دوره راهنمایی تحصیلی نیز بر همین مبنا قرار داده شد. اما از سوی دیگر، پشتیبانی از برنامه‌های درسی هم امری بود که ما را به سمت تولید و انتشار این اثر سوق داد. در همین جا بود که برخی از لوازم و ابزارهای لازم برای آموزش به معلم معرفی و در اختیار او قرار داده می‌شدند.»

بخشنده ادامه داد: «در دوره نخست از انتشار این مجله تلاش می‌کردیم که معلم ما با دست پر در کلاس درس حاضر شود و لازمه اصلی این کار، آگاهی معلم به شمار می‌رفت. رفته‌رفته این موضوع به دخالت دادن معلمان در تولید محتوای ماهنامه انجامید و الان نیز این روند ادامه دارد.»

اما... داودی ترجیح داد کمی به دور از تعارفات مرسوم سخن بگوید و بر همین اساس به جایگاه، به زعم او، ضعیف مجله اشاره کرد و گفت: «همه ما قبول داریم که مجلات رشد یک رسانه به شمار می‌روند اما تا زمانی که تکلیفمان را با رسانه روشن نکرده باشیم، این مجلات نمی‌توانند برای ما به عنوان یک رسانه کارکرد داشته باشند. من در صحبت‌های دوستانم و اهدافی که برشمرند شکی ندارم، اما اگر قرار است به این اهداف برسیم، باید قبل از هر چیز تکلیف رسانه‌های مجلات رشد را مشخص کنیم. شما به کارکردهای مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی و به این بیندیشید که چقدر از آن‌ها با کارکرد مجله رشد معلم همپوشانی دارد.»

وی ادامه می‌دهد: «در مجله رشد معلم مخاطب ما معلمان هستند و در مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی هم معلمان. به این فکر کرده‌ایم که به راستی کدام معلم مخاطب کدام مجله است؟ مسلماً نه. مخاطب مجله ما در مواجهه با آن به نوعی گنگ است و خوب طبیعی است که در این موقعیت مجله موفقیت پیدا نکند. حالا فرض کنیم این مسئله حل شد. باید ببینیم مجله به دنبال انتشار مطالبی است که تنها معلمان از آن سر در بیاورند یا

قرار است دانش آموزان هم در زمره مخاطبان باشند. اگر چنین است چگونه این موضوع تقسیم می‌شود.»

داودی سخنان خود را این‌طور ادامه داد: «به نظر من مخاطب مجله باید از نو تعریف شود. همه ما باید روی یک موضوع تمرکز و کار کنیم و به آن واکنش نشان دهیم و خوب شاید باید در این راه به سمت حذف سایر مجلاتی برویم که مخاطب خاص ما را از خود منحرف می‌کنند.» این سخنان داودی با واکنش سایر حاضران در نشست مواجه شد که معتقد بودند هر مجله مخاطب را براساس محتوا و روح حاکم بر خود به سمت خود می‌کشاند و مطالب آن نافی مطالب سایر مجلات نیست. حشمتی اشاره کرد که من بر این اساس سعی کردم در حوزه مسئولیت خود، مجله و محتوایش را به دو بخش تقسیم کنم. بخش اول مطالب و موضوعات مورد نیاز معلمان بود و در ادامه مطالب عمومی‌تر را مدنظر داشتیم. در بخش مطالب مخصوص معلمان، به ویژه برای من یادگیری، تکمیل و تثبیت آنچه معلم در پروسه آموزش با آن سروکار دارد، اهمیت داشت. اما نوع مطالب، ما را گرفتار حرکت به سمت عمومی‌تر شدن کرده است.»

حشمتی افزود: «معلم در نگاه ما و حتی رسانه اختصاص یافته به او فردی است که باید سر کلاس حاضر شود و از او حرفی بیرون بیاید. کسی نه به سلامت او فکر می‌کند و نه مثلاً به بهداشت او توجهی دارد.»

اما بخش پایانی سخنان حاضران در این نشست با حرف‌های ملک‌عباسی دنبال شد و اشاره او به رویکرد مشخص مجلات رشد در طول سال‌های اخیر.

وی در این زمینه گفت: «جایگاه مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی در حال حاضر مشخص و روشن است، ولی لازم است کمی دقیق‌تر و حساب‌شده‌تر رفتار کنیم. مشخصاً باید بازخورد خودمان را بالاتر ببریم و راهی برای ارتباط بیشتر میان معلمان با این مجموعه بیابیم.» وی ادامه داد: «گاه حس می‌کنم برخی محتواها درون مجلات رشد در حال حرام شدن است. فرض که ما دلمان خوش باشد تلنگری زده‌ایم اما واقعا چقدر مطمئن هستیم که با تلنگر ما کسی به پی‌گیری موضوعی علاقه‌مند می‌شود. نخواندن این مجلات واقعیت است و باید برای آن فکری کرد. بد نیست دوره‌های بگذاریم تا سنجیده شود معلمان ما چقدر از محتوای مجله بهره می‌برند یا دوره‌ای که براساس مطالب موجود در مجلات باشد و حتی در آن مدرک نیز داده شود. در این صورت اقبال از مجله بیشتر هم می‌شود.»

